

відновного правосуддя виражається в ефективному вирішенні кримінально-правового конфлікту, а тому особливої уваги заслуговують дослідження перспектив запровадження і застосування відновного правосуддя в Україні.

Список використаної літератури:

1. Альтернативні способи вирішення спорів у кримінальному провадженні / Волкотруб С.Г., Крушинський С.А., Луцик В.В. та ін.; під ред. У. Гельманна, В.В. Луцика. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2015. 204 с.
2. Головки Л.В. Альтернативы уголовному преследованию в современном праве. СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2002. 544 с.
3. Нестор Н.В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії та практики: монографія. К.: Алерта, 2018. 182 с.
4. Постанова ККС ВС від 06.12.2018 р. справа № 756/11661/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78496216>
5. Сучасний кримінальний процес країн Європи: монографія [В.В. Луцик, В.А. Савченко, В.І. Самарін та ін.]; за ред. В.В. Луцика та В.І. Самаріна. Харків: Право, 2018. 792 с.
6. Трофименко В.М. Теоретичні та правові основи диференціації процесуальної форми у кримінальному судочинстві: монографія. Х.: ТОВ «Оберіг», 2016. 304 с.

Ключові слова: відновне правосуддя, консенсус, медіація, примирення, угода.

Ключевые слова: восстановительное правосудие, консенсус, медиация, примирение, соглашение.

Key words: restorative justice, consensus, mediation, reconciliation, agreement.

ПЕЧЕРИЦЯ СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ

*Національна академія Служби безпеки України,
професор кафедри, кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник*

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ РЕЛІГІЙНИХ ФАКТОРІВ ПОШИРЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРИЗМУ

Характерними рисами сучасного тероризму є його виключна загальна небезпечність, зростання масштабів й мобільності терористичної діяльності, розширення його географії, високий раціоналізм, нестабільність в багатьох регіонах, відкрита ворожнеча між релігіями. Проте, терористи, легко знищуючи життя десятків чи сотень людей, використовують усі можливості для забезпечення власної безпеки.

На загальному фоні стійких прагнень терористів до самозбереження, у сучасному світі існує унікальний зразок відображення старовинних терористичних традицій, у відповідності з якими небезпека для

власного життя сприймається не як загроза, а як благо. Це тероризм релігійних фанатиків, який отримав найбільш широке поширення серед прибічників Ісламу.

На боротьбу з тероризмом спрямовані чисельні багатосторонні ратифіковані конвенції та інші міжнародні документи. Серед них Декларація ООН про заходи по ліквідації міжнародного тероризму, Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом, Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму, Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом та інші.

Міжнародний тероризм як кримінальний злочин міжнародного характеру кваліфікується коли злочинець і потерпілий є громадянами однієї держави або різних держав, а злочин скоєний за їх межами; терористичний акт спрямовано проти осіб, які користуються міжнародним захистом; підготовка до злочину проводиться в одній державі, а злочин здійснюється в іншій; здійснивши теракт в одній державі, злочинець переховується в іншій, і повстає питання про його видачу.

Загальні підходи до вироблення заходів протидії Служби безпеки України тероризму в умовах гібридної війни такий:

- відкритий та закритий інформаційний обмін з іноземними партнерами з питань протидії тероризму;
- експертне обговорення дестабілізуючих чинників соціально-політичного розвитку держави, що можуть призвести до формування терористичного підґрунтя;
- критичне осмислення досвіду протидії тероризму закордонних партнерів, що має важливе значення для підвищення ефективності зусиль, які докладаються у цій сфері в Україні [1, с. 348].

Вважається, що однією з головних причин трагедій (не тільки терактів у США, але й бойових дій в Афганістані та Сирії) є глобалізація. Процес глобалізації світових систем можна представити як тенденцію до встановлення панування західної „християнської” цивілізації над „нехристиянською”. Глобалізація є також особливою формою соціально-політичної революції, процесом створення єдиного загальносвітового фінансово-економічного простору. Вона є не тільки інтеграцією й уніфікацією світу, що підпорядкована лише економічним реаліям. Насамперед, це політична проекція однополярного панамериканського світу та країн планети, у якому США відіграють роль основного генератора, уніфікатора й інтегратора процесів глобалізації [2].

У негативному контексті глобалізація загрожує культурній, релігійній та, врешті-решт, цивілізаційній ідентичності. Ця загроза усвідомлюється „нецивілізованою” частиною людства і викликає в неї природний протест і протидію. І те, що сьогодні відбувається в світі, найчастіше сприймається як конфлікт між бідними, нездоленими, з одного боку, та багатими – з іншого.

У зв'язку з терористичними подіями, що відбулися у світі в останні роки, фахівці почали висловлюватися про існування конфлікту цивілізацій: непримириме протистояння між західноєвропейською, що має християнські корні, та ісламською цивілізаціями. Однак, це скоріше

конфлікт політико-економічний, в основі якої лежить боротьба за владу (економічну, політичну, військову) над світом.

Міжнародний тероризм останнім часом набрав глобального характеру, про що свідчать як його масштаби, що загрозливо зростають за своєю зухвалістю та поширенням по все більшому числу країн світу, так і спільні активні антитерористичні заходи, які здійснюються міжнародним співтовариством. Зважаючи на те, що терористичні дії приймають масштаби глобального характеру і становлять реальну загрозу миру і безпеці у всьому світі, до координації та спільного здійснення контртерористичної діяльності залучаються такі поважні та авторитетні міжнародні організації, як ООН, НАТО, Євросоюз, Рада Європи і навіть Всесвітній економічний форум в Давосі. Суспільний розвиток окремих регіонів, країн, світу в цілому постійно супроводжується соціальними, політичними, економічними, національними, релігійними та іншими суперечностями і конфліктами. На тлі цих процесів виникає і поширюється тероризм як один із способів досягнення певних протиправних цілей та вирішення різноманітних проблем. Залежно від того, що лежить в основі тих чи інших суспільних суперечностей і конфліктів, тероризм прийнято поділяти на соціально-політичний, націоналістичний, релігійний, кримінальний.

Показовою є спецоперація турецьких правоохоронців, які затримали 267 осіб (106 громадян Туреччини та 161 громадянин інших країн, 69 іноземців передали міграційним органам для «необхідних адміністративних процедур щодо іноземних терористів, викритих в зв'язках з зонами конфлікту»). Зазначені заходи відбулися уноворічну ніч 2021 року в 33 провінціях країни за підозрою у «підтримці терористичних організацій, що зловживають релігією» та в підготовці терористичних актів.

СБ України 31.12.2020 року визволили з сирійських таборів ІДІЛ 2 жінок і 7 дітей, які там перебували тривалий час під впливом ісламських фундаменталістів. Ще майже 60 українок залишаються на підконтрольній бойовикам території.

Постійне загострення і розширення соціальних, економічних, національних, релігійних суперечностей призвели до виникнення міжнародного тероризму та зростання його до масштабів глобальної світової проблеми. Глобальний характер тероризму знаходить конкретне вираження в таких процесах.

Для релігійних терористів насильство є «священний обов'язок», пряма відповідь на теологічні вимоги, які опосередковано його виправдовують. Релігія може виступати легітимною силою, яка не тільки санкціонує, але й примушує до широкомасштабного насильства. При цьому останнє перетворюється на самоціль. Фундаментальний Іслам не припускає співіснування або політичний компроміс.

Сприятливими умовами для тероризму стає зубожіння, корупція, релігійні конфлікти, етнічна ворожнеча. Міжнародне середовище, тобто ті рамки, в яких відбувається діяльність терористичних організацій в наслідок глобалізації сприяє тому, що терористичні угруповання стають самодостатніми. Поява єдиного світового простору дозволяє

терористам синхронізувати свою діяльність і допомагати один одному у сфері очищення радикальних релігійних поглядів, фінансування, обміну розвідувальною інформацією, навчанням, матеріально-технічною підтримкою, плануванням і здійсненні атак.

Терористичні організації які керуються релігійним підґрунтям сьогодні роблять спробу створити глобальний проект альтернативний західному, а саме спробою створити Всесвітню ісламську транскордонну державу (Халіфат) та замінити нею існуючу світову систему.

Останні світові демографічні дослідження свідчать про різке скорочення народжуваності у Європі та у 7 раз більше відтворення поколінь у мігрантів з азійських країн. Таким чином можна стверджувати, наступні покоління у переважній більшості будуть сповідувати Іслам, що дасть змогу використовувати релігійних фанатиків на користь міжнародних терористичних організацій.

Діяльність терористів у сучасних умовах характеризується відсутністю чітко визначених кордонів, тісними зв'язками на ідеологічно-конфесійній основі, володінням сучасними засобами інформаційної війни, що призводить до поширення в світі та в Україні ідей радикального фундаменталізму.

Проектуючи усе наведене вище на реалії сьогодення, можна прогнозувати вплив глобалізації релігійних чинників на поширення міжнародного тероризму, а тому міжнародне партнерство повинно стати на заваді поширення цього явища.

Список використаної літератури:

1. Леонов. Б. Д. Запобігання тероризму: кримінологічний аспект [Текст]: моногр. / Б. Д. Леонов. – К. : Видавничий дім «АртЕк», 2016. – 435 с. – ISBN 978-617-7264-29-2.
1. Мережі і мережні війни: Майбутнє терору, злочинності та бойових дій / За ред. Дж. Арквіллі, Д. Ронфельдта; Пер. з англ. А. Іщенко.- К.: Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2005, – 350 с. –. ISBN 966-518-313-3.

Ключові слова: глобалізація, міжнародний тероризм, терористична діяльність.

Ключевые слова: глобализация, международный терроризм, террористическая деятельность.

Key words: globalization, international terrorism, terrorist activity.